

Kom igång med ett hållbart barnrättsarbete i fyra steg

Det här dokumentet kan hjälpa dig och din organisation att synliggöra barn med funktionsnedsättning i uppdrag som berör barn. Använd dokumentet som en checklista för att se hur det går för er, när ni steg för steg gör ert barnrättsarbete mer hållbart.

Det handlar om att

1. ställa rätt frågor redan från början i ett uppdrag
2. ta hjälp av båda konventionerna
3. analysera, ta fram förslag och fatta beslut
4. återkoppla och sprida information.

1. Ställ rätt frågor redan från början

Genom att ställa rätt frågor redan tidigt i ett uppdrag har ni större möjligheter att göra rätt från början. Den första, grundläggande frågan handlar om att reflektera över olika förutsättningar och behov hos de barn som berörs av ert arbete:

På vilket sätt skulle förutsättningarna och behoven hos barn med funktionsnedsättning kunna skilja sig från andra barns förutsättningar och behov inom det aktuella området?

När ni har svarat på den frågan behöver ni ställa er fler frågor för att inhämta kunskap om ert område. Beroende på vad ni kommer fram till kan ni behöva ställa ytterligare frågor för att själva ta fram ny kunskap.

Inhämta kunskap om ert område

I början av ett uppdrag behöver ni veta vad som redan har gjorts inom området, för att kunna bygga ert arbete på fakta och forskning. Börja med att samla kunskap från olika källor.

Tabell 1. Utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Tar vi hänsyn till förutsättningarna och behoven hos barn med funktionsnedsättning i rapporter och annat material som vi ska använda?		
Finns funktionsnedsättning med som bakgrundsvariabel, så att vi kan jämföra statistik (till exempel barn med och utan funktionsnedsättning)?		
Saknas någon kunskap som kan vara viktig för vårt uppdrag?		

Utifrån svaren på frågorna kommer ni troligtvis veta om ni behöver mer kunskap för att kunna genomföra uppdraget på ett bra sätt.

Ta fram ny kunskap

Det finns olika sätt att ta fram ny kunskap. Ett sätt är att göra undersökningar, till exempel genom enkäter. Ett annat sätt är att prata med barn för att få kunskap direkt från dem.

Tabell 2. När ni tar fram en enkät riktad till barn, utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Har vi med funktionsnedsättning som bakgrundsvariabel?		
Är enkäten tillgänglig för alla? (Det kan till exempel handla om att enkäten ska vara enkel att förstå och gå att använda med skärmläsare och uppläsning- funktion.)		

Tabell 3. Om ni ska prata direkt med barn, utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Vet vi vilka barn som ska få möjlighet att komma till tals?		
Kommer urvalet att ge barn med funktionsnedsättning möjlighet att uttrycka sina åsikter?		
Vet vi vilken metod vi ska använda?		
Ger metoden möjlighet för alla att komma till tals, oavsett funktionsförmåga?		

2. Ta hjälp av båda konventionerna

Identifiera vilka artiklar i barnkonventionen som är viktigast för ert arbete, om ni inte redan gjort det. Beroende på hur stor organisationen är kan du göra det själv eller tillsammans med dina kollegor. Men stanna inte vid artiklarna i barnkonventionen, utan ta även hjälp av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vilka artiklar där är det som är viktigast för er? Finns det artiklar i båda konventionerna som handlar om samma sak men som ger olika infallsvinklar på ert arbete?

När ni har identifierat de viktigaste artiklarna i båda konventionerna är det dags att fundera över vilken kunskap som artiklarna kan tillföra i ert arbete. Vilka konkreta åtgärder behövs för att din organisation ska kunna tillgodose det som står i artiklarna?

Tabell 4. Utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Har vi identifierat de viktigaste artiklarna i barnkonventionen?		
Har vi identifierat de viktigaste artiklarna i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning?		
Har vi tagit reda på om det finns artiklar i båda konventionerna som handlar om samma sak men som ger olika infallsvinklar på vårt arbete?		
Har vi identifierat konkreta åtgärder?		

3. Analysera, ta fram förslag och fatta beslut

Steg tre är att ni analyserar det ni har kommit fram till i de första två stegen. Utgå från analysen när ni sedan tar fram förslag och till sist fattar ett beslut.

Tabell 5. Utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Om vi tar hänsyn till det vi nu vet om barn med funktionsnedsättning, kan resultatet då bli bättre för fler barn?		
Om vi inte tar hänsyn till det vi nu vet, kan resultatet då bli sämre för vissa barn?		
Tar vårt beslut hänsyn till barns olika förutsättningar och behov?		
Vet vi vilka konsekvenser beslutet kan få för barn med funktionsnedsättning och hur vi kan hantera de konsekvenserna?		

4. Återkoppla och sprid information

Det fjärde steget är att sprida information om arbetet till dem som berörs av det. Om ni har pratat med barn direkt för att inhämta kunskap, se till att återkoppla till dem så att de vet hur ni kommer att använda det de berättat. Se också till att anpassa återkopplingen efter barnens ålder, mognad och funktionsnedsättning. Ni kan även behöva ta fram material i alternativa format.

Att sprida information handlar också om att sprida det slutliga resultatet av ert arbete till alla relevanta aktörer. Det kan handla om att sprida information till olika professioner, men också till allmänheten och till barn och unga själva.

Tabell 6. Utgå från dessa frågor:

Fråga	Ja	Nej
Har vi återkopplat till barn som vi har pratat med inom ramen för uppdraget?		
Finns det barn som riskerar att bli utan information?		
Vet vi i så fall vilka barn det gäller och hur vi kan nå dem?		
Om vi anpassar informationen till behoven hos vissa barn med funktionsnedsättning, kan vi då nå även andra barn som kan vara svåra att nå?		
Har vi identifierat några aktörer som vi vanligtvis inte når men som kan behöva den här informationen?		
Vet vi i så fall hur vi ska göra för att nå dem?		